ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **V. H. N.**, zastoupen Mgr. Ondřejem Fialou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 808/66, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2022, č. j. 16 A 11/2022 - 26,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2022, č. j. 16 A 11/2022 - 26, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Shora označeným rozsudkem Městský soud v Praze (dále též „městský soud“) zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2022, č. j. KRPA-98473-11/ČJ-2022-000022-ZZC, jímž žalovaný zajistil žalobce dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“), a to za účelem správního vyhoštění. Rozsudek městského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je v plném znění dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

II.

[2] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

Primárně namítal, že městský soud pochybil, pokud i přes jeho výslovnou žádost nenařídil ve věci ústní jednání. Tímto městský soud nepřípustně zkrátil stěžovatele na jeho právech. Dále namítal, že se městský soud nesprávně vypořádal s námitkou nevědomosti stěžovatele o výsledku řízení o správním vyhoštění. Poukazoval i na nedostatečné odůvodnění ve vztahu k žalobní námitce poukazující na možnost uložení opatření dle §123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III.

[3] Žalovaný nepodal ve stanovené lhůtě ke kasační stížnosti vyjádření.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Nejvyšší správní soud předně zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (s účinností od 1. 4. 2021) totiž platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.).

[6] Městský soud rozhodl po nabytí účinnosti novely s. ř. s., přičemž se jedná o věc ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s., tedy o věc, ve které rozhoduje specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021 - 36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, ze dne 9. 12. 2021, č. j. 9 Azs 213/2021 - 45 atp.).

[7] Podstatný přesah zájmů stěžovatele pak Nejvyšší správní soud vymezil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Ačkoli se v tomto usnesení vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 Azs 84/2021 - 23, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021 - 50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021 - 39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021 - 44, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34, ze dne 7. 10. 2021, č. j. 6 Azs 242/2021 - 21, ze dne 9. 12. 2021, č. j. 9 Azs 213/2021 - 45 atp.).

[8] Z uvedené judikatury současně vyplývá, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v případě, pokud se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec

či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Kasační soud shledal, že řízení před městským soudem bylo zatíženo vadou ve smyslu výše uvedeného.

[10] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zastává konstantní názor, že pokud krajský (městský) soud nenařídí ústní jednání, ačkoliv k tomu nejsou splněny zákonné podmínky, zatíží řízení podstatnou vadou (viz např. rozsudky ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59, č. 482/2005 Sb. NSS, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 Azs 76/2005 - 77, ze dne 22. 10. 2014, č. j. 6 Ads 237/2014 - 9, ze dne 26. 9. 2014, č. j. 7 Azs 196/2014 - 29, ze dne 21. 8. 2013, č. j. 7 Afs 69/2013 - 34, či ze dne 21. 12. 2016, č. j. 7 Afs 287/2016 - 39). Účastníkovi řízení totiž nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci. Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy má každý právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem provedeným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem. Účastníkům řízení svědčí tudíž základní právo, dané jim Listinou základních práv a svobod a Ústavou, kterým je právo se ve své věci takového řízení (jednání před soudem) osobně účastnit. Jestliže soud přítomnost účastníkům řízení znemožní, lze v jeho postupu spatřovat porušení ústavního práva účastníka daného čl. 38 odst. 2 Listiny, neboť je výslovným právem každého účastnit se (být přítomen) jednání soudů ve své vlastní věci, obzvláště v případech, je-li nepochybné, že svou vůli být přítomen jednání soudu jednoznačně projevil (nález Ústavního ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. III. ÚS 630/02, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2013, č. j. 7 Afs 69/2013 - 34, ze dne 1. 7. 2014, č. j. 7 Afs 82/2014 - 31, ze dne 26. 9. 2014, č. j. 7 Azs 196/2014 - 29, ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58, ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008 - 62, a ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59 atp.).

[11] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[12] Podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince nebo proti rozhodnutí o nepropuštění ze zařízení soud rozhodne do 7 pracovních dní ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné.

[13] Výkladem uvedených ustanovení, resp. jejich vzájemným vztahem se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 128/2011 - 61. V něm uvedl, že jednou ze základních zásad pro projednání žaloby soudem je její veřejné projednání za přítomnosti účastníků řízení, výjimky z této zásady stanoví zákon (článek 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky). Návazně

dodal, že: „*Obecná úprava rozhodování bez nařízení jednání ve správním soudnictví je obsažená v § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stanoví existenci fikce souhlasu účastníků řízení s rozhodnutím soudu o věci samé bez jednání v případě, že nevyjádří svůj nesouhlas s takovým projednáním věci do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu, aby se k dané otázce vyjádřili. Aplikace této fikce je však v řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění (dále jen „rozhodnutí o zajištění cizince“) vyloučena již jen proto, že v tomto řízení má soud povinnost rozhodnout do 7 pracovních dní ode dne, kdy je mu doručen správní spis. Zákon o pobytu cizinců proto obsahuje speciální úpravu, podle níž soud nařídí jednání k projednání takové žaloby, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné (§ 172 odst. 5 cit. zákona). V nyní posuzované věci stěžovatel nařízení jednání výslovně navrhoval již v žalobě a ze soudního spisu není nikterak patrné, že by tento svůj návrh vzal zpět. (...) Svým postupem (tj. nerespektováním stěžovatelova návrhu, aby se ve věci konalo jednání) tak městský soud zasáhl do stěžovatelových práv garantovaných nejen na zákonné, ale i na ústavní úrovni a své rozhodnutí zatížil vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“

[14] K uvedené vadě došlo i v nyní projednávané věci. Ze soudního spisu plyne, že stěžovatel již v žalobě žádal o nařízení ústního jednání, přičemž městský soud žalobu rozsudkem bez nařízení jednání zamítl. Tím zatížil řízení před soudem vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (vedle výše uvedené judikatury srov. i rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59). Z uvedených důvodů nezbylo kasačnímu soudu než zrušit napadený rozsudek a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení [§ 103 odst. 1 písm. d) a § 109 odst. 4 s. ř. s.]. Vypořádávání dalších námitek je za uvedené situace předčasné a způsobilé zkrátit stěžovatele na jeho právech (podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 18/04, a ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 560/03, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 103/2007 - 77).

[15] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém je městský soud vázán výše uvedenými právními názory (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu